

Naja Lyberths tale ved modtagelsen af Menneskerettighedsprisen

Taler

Naja Lyberth
Talskvinde for spiralsagen

Dato

26. februar 2024

Sted

Vartovs Store Sal, København

Omstændigheder

Menneskerettighedsprisen 2023 gik til Naja Lyberth og Spiralsagens arbejdsgruppe. Prisen blev uddelt af Rådet for Menneskerettigheder.

Qujanarujussuaq – tusind tak for menneskerettighedsprisen!!

Vi, i spiralgruppens arbejdsgruppe takker af hjertet for jeres anerkendelse af vores arbejde med at kaste lys over de menneskerettighedskrænkelser, vi og tusindvis af andre grønlandske kvinder er blevet udsat for.

Spiralsagens arbejdsgruppe består af Hedvig Frederiksen, Arnaq Johansen, Marie Nielsen, Marie Petrussen, Karla Egede Bisgaard, Bolette Jensen og jeg. Sammen arbejder vi målrettet for, at den danske stat tager ansvar, og giver os den compensation som vi mener har ret til.

Vores tak sker også på vegne af tidligere medlemmer, der var med til at opstarte arbejdsgruppen, som også har betydning for, at vi er nået så langt som vi er nu. De er også prismodtagere ud fra min optik.

I min optik går anerkendelsen også til såvel alle de kvinder, der har fortalt om deres personlige historier offentligt, selvom de ikke alle er medlemmer af arbejdsgruppen eller i Facebook-gruppen. Ligesom anerkendelsen også går til de øvrige medlemmer i den store Facebook-gruppe, som i dag tæller 243 medlemmer, og som arbejdsgruppen også arbejder for.

Facebook-gruppen som blev opstartet i maj 2022, fungerer som en støttegruppe for grønlandske kvinder, der alle var ofre for statens spiralkampagne, og som bakker op omkring, de beslutninger vi træffer i arbejdsgruppen.

Jeg vil især gerne takke de seks kvinder, som jeg arbejder sammen med i spiralsagens arbejdsgruppe, og hvis navne jeg nævnte før. Min tak går i høj grad også til de journalister, som var med til at fortælle vores personlige historier. Uden vores samarbejde med journalisterne kunne vi ikke komme så langt som vi er nu. Vi takker også for vores advokatfirma og for vores juridiske vejledere fra Institut for Menneskerettighed, som 100 pct. støtter vores spiralsag.

De første personlige historier har dannet grundlag for, at spiralsagen blev opdaget.

Det har givet os mulighed for, at vi kunne organisere os som gruppe og påbegynde vores arbejde i arbejdsgruppen med henblik på at gøre regeringen ansvarlig for de menneskerettighedsbrud, vi har været udsat for.

At modtage menneskerettighedsprisen føles som en kæmpe anerkendelse af vores kamp for menneskerettigheder for alle os, der var ofre for den danske stats spiralkampagne.

Det er en anerkendelse af, at vi i arbejdsgruppen går den rigtige vej.

I arbejdsgruppen og i vores store Facebook-gruppe har vi sammen fundet mod og styrke til at handle. Mod handler om at konfrontere usikkerhed, frygt og angst for afvisning og fordømmelse, som bl.a. var årsag til at vi tiede som yngre piger og kvinder ifm. spiraloplæg.

Vores alder, og det at vi organiserer os i en gruppe, gør os modige og handlekraftige.

Det mod, vi finder sammen, giver os styrken til at holde regeringen ansvarlig for de menneskerettighedsbrud, som vi mener, at den danske stat har udsat os for.

Det er vigtigt for os, at vi handler nu, mens vi stadig har styrken og kræfterne.

Den uvildige undersøgelse, som bliver lavet af forskerne, undersøger primært forløbet omkring spiraloplægningerne.

Der er ikke lagt op til, at undersøgelsen skal se på, om vores menneskerettigheder er blevet brudt rent juridisk, eller om den danske regering

er forpligtet til at betale en godtgørelse til os.

Vi kan ikke vente på udredningen. Vi ved ikke, om udredningen kommer til at være til gavn for os. De ældste af ofrene for spiralkampagnen er over 80 år i dag. Der kan let gå mange år, inden vi kan afslutte spiralsagen. Derfor er det NU, mens vi stadig har ressourcerne, at vi skal handle.

Vores livmodere har været udsat for grove krænkelse, der har påført os livslange skader og traumer. Mange af os har gentagende gange oplevet, at læger har sendt os hjem og ignoreret vores komplikationer, som øgede vores fysiske skader. Læger har den funktion at helbrede os, men i spiralsagen gjorde de det modsatte for mange af os.

Menneskeheden kan ikke bestå uden kvindens livmoder.

Livmoderen er et helligt indre organ, som skal sikre liv til de næste generationer. Livmoderen burde være URØRLIG. Det er den, der skal sikre, at samfundet kører videre og sikrer at vi kan være et selvhjulpent samfund.

Jeg har fået lov til at citere den grønlandske gynækolog Aviaja Siegstad, som i dag er cheflæge på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk.

Indtil forrige år fandt hun fortsat spiraler hos grønlandske kvinder, som kvinderne ikke anede de havde. I november 2023 blev Aviaja Siegstad citeret i en engelsk artikel. Her sagde hun, at vi potentielt kunne have været omtrent 150.000 indbyggere i Grønland i dag, hvis ikke staten havde arbejdet systematisk for at bringe befolkningstallet ned især via spiralkampagne, som blev udført mod vores vilje.

Det vil sige, at vi potentielt kunne være tre gange så mange indbyggere, hvis staten ikke havde arbejdet systematisk for at bringe befolkningstallet ned.

Æret være vores mistede generationer.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Takketale

Relateret

Rasmus Grue Christensen tale ved overrækkelsen af Menneskerettighedsprisen
26. februar 2024

Manilla Ghafuris tale ved modtagelsen af Menneskerettighedsprisen
22. februar 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/naja-lyberths-tale-ved-modtagelsen-af-menneskerettighedsprisen>